

Program för modern arbetslivsorientering - MOA

Diarienummer BUN 2023/261	Fastställt av Barn- och utbildningsnämnden	Datum för fastställande 2023-09-28
Dokumenttyp Program	Dokumentet gäller för Barn- och utbildningsförvaltningen	Giltighetstid Tills vidare
Revideringsansvarig Verksamhetsutvecklare skola - arbetsliv	Revideringsintervall Vid behov	Reviderad datum
Dokumentansvarig (funktion) Verksamhetsutvecklare skola - arbetsliv	Uppföljningsansvarig Verksamhetsutvecklare skola - arbetsliv	

1. Program för Modern arbetslivsorientering

“Lärande handlar om att väcka nyfikenhet på livet, genom livet. Ett livslångt lärande berikar oss med nya kunskaper, perspektiv och möjligheter. När vi är nyfikna på vår omvärld växer vi som människor och vår kunskap och förståelse för den komplexa samtiden lever i fördjupas” - Utbildning Falkenberg s.6 2023-2028

Riktlinjer

Inom ramen för samverkan med arbetslivet genomförs ett antal olika processer som utgår från skollag, läroplan och skolverkets allmänna råd kring arbetet med studie- och yrkesvägledning¹.

I Falkenbergs kommun utgår processerna skola - arbetsliv också från kommunens vision “Vi växer för en hållbar framtid²” och de definierade målen för att nå visionen:

- Utbildning och omsorg med hög kvalitet
- Ett föredöme inom hållbarhet och trygghet
- Sveriges bästa näringsliv

Processernas samlingsnamn är modern arbetslivsorientering (MOA)³ och syftar till att utveckla elevers lärandeidentitet och valkompetens. Positiv lärandeidentitet är en viktig del i barn- och utbildningsförvaltningens inriktningsdokument för förbättrad undervisningskvalitet i Falkenbergs kommunala skolor⁴.

Genom att integrera skola - arbetsliv i undervisningen och docka an till positiv lärandeidentitet höjs kvaliteten på undervisningen. Arbetet med MOA ska ses som en naturlig del av kommunens vision kopplat till den långsiktiga kompetensförsörjningen som krävs för att nå målet Sveriges bästa näringsliv.

---

¹ Skolverkets allmänna råd med kommentarer; Arbetet med studie- och yrkesvägledning, 2013

² Protokoll Kommunfullmäktige KS 2023/153, 2023-06-27

³ MOA - Modern arbetslivsorientering är ett ramverk som kommer från Varbergs kommun

⁴ Inriktningsdokument för förbättrad undervisningskvalitet (Falkenbergs kommun), 2023

Ramverket MOA

MOA är ett ramverk för ett strukturerat och systematiskt samarbete mellan skola - arbetsliv. I MOA organiseras styrkedjan⁵ så att lärare och studie- och yrkesvägledare samarbetar för elevers stärkta valkompetens och positiva lärandeidentitet.

MOA löper som en röd tråd genom utbildningssystemet från förskola till vuxenutbildning. För att skapa goda förutsättningar till den röda tråden krävs ett årshjul där alla i styrkedjan vet vad som förväntas för att alla processer ska fungera. Som övrigt systematiskt kvalitetsarbete presenteras MOA årligen för den politiska nämnden.

Målet med MOA som ramverk är att integrera skola - arbetsliv i undervisningen, skapa hållbara och återkommande samarbeten med omvärlden och årligen genomföra aktiviteter tillsammans med omgivande samhälle, näringsliv och arbetsliv. Aktiviteterna i MOA blir en självklar del i individuella samtal med elever, och när elevernas nyfikenhet för olika utbildningsvägar och vägar till yrken väcks, kan måluppfyllelsen öka och avhoppet på gymnasiet minska.

MOA som ramverk är beprövat som både form och metod i andra kommuner och erfarenheten av att när elevers kunskaper sätts in i konkreta sammanhang förstår eleverna till vad och hur olika skolämnen används i ett livslångt perspektiv, exempelvis på en arbetsplats.

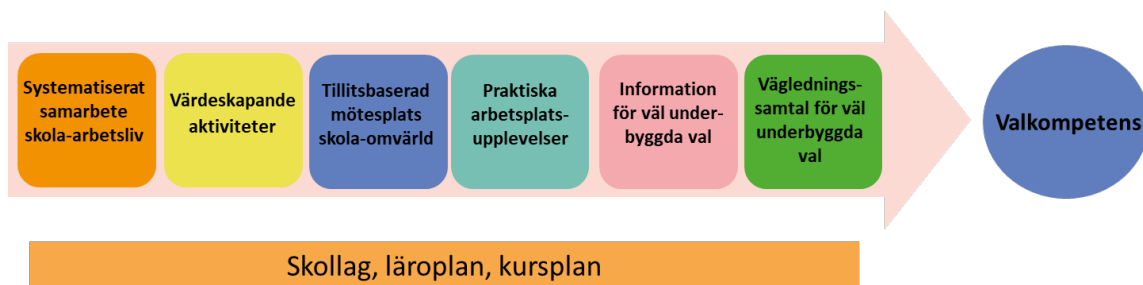
⁵ Styrkedjan avser politik, förvaltningsledning, och rektorer. (Viktiga aktörer enligt SKL, 2016, Skolverket 2017, Lundahl med flera, 2020)

Delarna i MOA

MOA-ramverket består av sex olika delar där olika funktioner samspelar och bidrar till elevers lärandeidentitet och valkompetens.

Modern arbetslivsorientering - för likvärdighet

1. Systematiskt samarbete skola-arbetsliv (T ex Mentorsföretag och Koll)

Systematiskt samarbete skola-arbetsliv är återkommande aktiviteter med ett eller flera företag där elever genom hela skolan möter omvärlden och lär om arbetsmarknad, yrken och branscher. Aktiviteterna har ett tydligt yrkesfokus, är ämnesintegrerade och möter centralt innehåll och kunskapskrav. Avgörande för ett hållbart samarbete är kontinuitet varför ett antal företag knyts till det systematiserade samarbetet så att det kan löpa på år för år.

2. Värdeskapande aktiviteter

Värdeskapande aktiviteter skapas där elever får arbeta med verkliga mottagare. Eleverna upplever att deras kunskap skapar värde för någon utanför den egna gruppen eller klassen. Eleverna utvecklar ett entreprenörskap vilket ger insikter om till exempel självkänedom, självinsikt och kännedom om egna förmågor. Värdeskapande lärande är en metod som passar väldigt bra att använda sig av i aktiviteterna i modern arbetslivsorientering. Forskning på området visar att värdeskapande aktiviteter har stor betydelse för elevers upplevelse av meningsfullhet och studiemotivation⁶.

⁶ Lackéus, Martin 2020 *Comparing the impact of three different experiential approaches to entrepreneurship in education*. International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research Vol. 26 No. 5, 2020 pp. 937-971

3. Tillitsbaserad mötesplats skola-omvärld (T ex Stadens nycklar)

Tillitsbaserad mötesplats skola-omvärld handlar om att eleverna får möta och samarbeta med arbetslivet men även med andra viktiga delar såsom kultur- och föreningsliv. Även här handlar det om ett samarbete där tydlig koppling finns till det centrala innehållet och de kunskapskrav som finns.

4. Praktiska arbetsplatsupplevelser (T ex PRAO, APL)

Praktiska arbetsplatsupplevelser sker sammanhängande under flera dagar och innefattar såväl PRAO i årskurs 8 som APL under gymnasiet. De praktiska arbetsplatsupplevelserna är undervisningsintegrerade där för- och efterarbete knyter samman undervisningen och den studie- och yrkesvägledande aktiviteten.

5. Information för väl underbyggda val (T ex Yrkesinspiration)

Information för väl underbyggda val belyser karriärvägar såsom yrken, branscher, lokal och global arbetsmarknad samt utbildningsvägar. Lärandet sker i undervisningen i samverkan med omvärlden med utgångspunkt i elevernas upplevelser enligt MOA-modellen. Informationsinsatser ska vara ett nära samarbete mellan lärare och vägledare.

6. Vägledningssamtal för väl underbyggda val

I vägledningssamtalen för väl underbyggda val möter eleven studie- och yrkesvägledare i syfte att få stöd i sin valprocess utifrån vad de mött, upplevt och lärt under åren i skolan. Vid samtalen kan eleverna verbalisera samlade erfarenheter och få stöd för fortsatt process.

Förväntade effekter

MOA, Falkenbergs kommuns ramverk ska leda till att det lokala arbetslivet får rätt kompetens genom att elevers lärandeidentitet, kunskap och valkompetens ökar. En del i detta är att MOA skapar motivation för eleverna och ger nya förebilder från det lokala arbetslivet. MOA med dess tydliga struktur och styrkedja skapar likvärdiga förutsättningar för alla elever i Falkenbergs kommun att bilda sin egen uppfattning om arbetsliv, förmågor som krävs och ett sammanhang för sitt lärande.